

**K'AMAL B'EEY RE TINIMETAAL
YA'B'AAL TINIMETAAL WA K'O K'AXK'ALIIL TINIMET
Q'ATIIK RE KIB'ANEK**

PAXIIL, KAJLUJUJ Q'IIJ RE LI RIWAQ IIK' RE LI JO'Q'O' JUK'AAL JUNAB'

NEMERSINEEM RE YA'B'AAL RE LI KAJLUJUJ Q'IIJ RE RIKYAJ IIK'
RE LI JO'Q'O' JUK'AAL JUNAB'

XESUK'B'IS PI LI WUQLUJUJ, JUK'AAL KIJAB' K'I JUK'AAL JULUJUJ Q'IIJ RE
ROO' IIK' K'I JO'OOB' K'I WUQUUB' Q'IIJ RE RIWAQ IIK' RE JO'Q'O' JUK'AAL
JUNAB'.

Q'ATAMB'A' WA':

Che li Nemaal Wujil Tinimetaal re Paxiil, kirb'aj che li K'ob'neem re Paxiil, kechomnek re kikchijij wunaq xaqara' richalaal kirq'at rij che li Kununeem jun ya'tajeem qas rajawxiik chikyan, che kitzilb'ist riwach, iliim rij che li ya'tajeem ri' nem riq'ij che li otziil tinimet, ek'an li puwaqb'al k'i li wunaqil re li Tinimetaal re Paxiil k'i li q'atb'al re chaak re li nemaal tinimet kimajtaj k'i kikiil rij kajpa' kirb'aj li Q'atneem wunaqil, che kinejeel li waqil taqam chikij che rajawxiik kikiil rij li kib'antajik rik'in li nemaal B'antajil re li Juyb'al tinimet re kib'an jun otziil.

Che kajpa' li **Q'atneem Tinimetaal ajlab'al 5-2020, 6-2020, 7-2020, 8-2020 k'i 9-2020** re li K'amal B'eeey re li Tinimetaal pi raqaw iib' chikixa'l li Ajwab' Tinimetaal, che yaa' riq'atiik rimal li **Q'atneem ajlab'al. 8-2020, 9-2020, 21-2020 k'i 22-2020** re li Popiil re li Tinimetalil, che kichomix rij, kikq'at rij k'i kiya' poon riwe' li k'axk'aliil Tinimet kajpa' kirb'aj li Nemaal Wujil Tinimetalil re Paxiil, che kirb'aj che reqla'n li K'amal B'eeey re li Tinimetaal kirq'at rij li ya'b'al che rajawxiik wa k'o jun nemaal alnaqil wuxu' jun k'axk'aliil tinimet, ek'an rajawxiik kirya' richaljiil chikyan li Ajpopiil pi li alnaqil raqaw iib' kib'aneek.

Che pi kajlujuj q'ij re li roo' iik' re jo'q'o' juk'aal junab', yaa' riq'atiik li Ya'b'aal Tinimetaal wa k'o jun Nemaalaj K'axk'aliil Tinimet k'i Q'atb'al che rajawxiik kib'aneek k'i nemersineem k'i suk'b'ineem pi wuqlujuj, juk'aal kijab' k'i juk'aal julujuj q'ij re roo' iik' k'i jo'oob' k'i wuquub' q'ij re riwaq iik' re jo'q'o' juk'aal junab', che chakanek re li k'ax kitijnek xaqara' li tzijneem re li yab'iil COVID-19 (SAR-CoV-2) rimal laa' rajawxiik kisuk'b'is riwach li ya'b'aal pi nik'yaj q'ij ri' re li nemaal yab'iil, rimal che kitijin rinemrik riwach li coronavirus, re li riyneem che kechijix wunaqil.

Che kiwab'iix saqa'n riwach li Ya'tajeem ke li wunaqil rajawxiik kiil rij kajpa' kiraqtaj chipam li Nemaal Wujil Tinimetaal re Paxiil, kirq'at rij kajpa' kirb'aj li Chomb'antajeem re riq'ab' Nemaal Tinimet pirwe' li Ya'tajeem Wunaqil, kinya' rib'ixiik chikyan kinejeel wunaqil, k'amaal taq b'eeey k'i ajchakiib' re tinimet, waqil re tinimet k'i ret tinimet ki re nemaal tinimet, ek'an re k'ax taj ke'etamix richaljiil k'i rikojik xeno'jix rij li ya'b'aal che ya'ek rimal li Ajk'amal B'eeey, etaq wa' kinyaa' rib'ixiik che rajawxiik kib'aneek.

Che, rimal ela' q'atam chirij re li Kununeem k'i rimal li k'ax kitijnek, li Q'ab'iil re Kununeem Tinimet k'i Nimineem Wunaqil xikiq'at rij li Chukb'al tinimetaal re Kiil rij li Nemaal Yab'iil re SARS CoV2 k'i llb'al re Kiqasisuul li wab'neem re rinejeel Tinimetaal, che kiraqtaj chipam li Q'atb'al Q'ab'iliil ajlab'al 146-2020 re ki'ab' q'ij re riwaq iik' re li jo'q'o' juk'aal junab', che chanemri' kitijin nan riliik rikojik.

KEB'AWA':

Pi weqla'n re K'amaal B'eey Tinimetaal, kajpa' kirb'aj li taqtiil chuwiij pi li weqla'n etaq wa' kinya' richaljiil:

SUK'B'INEEM, RIWE' K'I NEMIRSINEEM RE LI YA'B'AAL TINIMETAAL WA K'O K'AXK'ALIIL TINIMET Q'ATIIK RE KIB'ANEK

Kib'an nan rikojiik li ya'b'aal rii', rajawxiik kiil rij li **No'jneem re Kununeem Wunaqiil, kajpa' li No'jeem re Q'atb'al Wunaqiil**, che kirk'am riib' rik'in li riyb'al li K'ob'neem che li Otziil chikxa'al wunaqiil.

Etaq wa' li kib'aneke re li nemaal ilneem re li otziil chikixa'al re li tinimetaal re paxiil laaq' kekojek pi rinejeel li juyb'aliil re li Tinimetaal re Paxiil, pi li juyb'al k'i pi taq b'insib'al jab'ek che keraqtaj chipam li nem tinimetaal, ek'an rajawxik kib'an li k'o chipam li Q'atb'al xaqara' kiknimaj li b'amb'al li wunaqiil re li Tinimetaal.

NAB'EY: NEMERSINEEM K'I RIQ'IJAL.

Rajawxiik nan kib'aneke li wab'neem che q'atam rij chipam li Ya'b'aal Tinimetaal re li **kajlujuuj q'iij re roo' iik' re jo'q'o' juk'aal junab' k'i suk'b'ineem pi wuqlujuuj, juk'aal kijab' k'i juk'aal julujuuj q'iij re roo' iik' k'i jo'oob' k'i wuquub' q'iij re riwaq iik' re jun junab' rii'**, ch'ab'altaj jampla' kik'isek. Che qas rajawxiik kib'aneke.

Li Ya'b'aal rii' k'i suk'b'ineem kimajtaj rikojiik **PI JO'LUJUJ Q'IJ RE RIWAQ IIK' RE JO'Q'O' JUK'AAL JUNAB'**, pi jo'oob' pajb'aj q'iij.

RIKAB': RIWE' YA'B'AAL PIRWE' RIQ'ATXIIL LI K'AX RIMAL KITIJIN RINEMRIK LI TZIJNEEM PI NIK'YAJ RIQ'AB' TINIMETAAL RE GUATEMALA, SACATEPEQUEZ, EL PROGRESO Y SAN MARCOS.

Rimal li rijalb'al riya'm rib'ixiik li Q'ab'iil re Kununeem Tinimet k'i Nimineem Wunaqiil kiya' chi'an riwe' li riq'atxiik k'i kitz'aqatsik, re kechijix li otziil re kinejeel wunaqiil, che rajawxiik kiktz'aqatsaj li Ya'b'aal Tinimetaal che ek'olek, che xu' kekoj pi nik'yaj riq'ab' tinimetaal re **GUATEMALA, SACATEPEQUEZ, EL PROGRESO Y SAN MARCOS:**

1. WAB'NEEM RE CH'IICH':

Li ch'iich' che echalan pi jupuq ch'iich' re kojbal pi kewii' li k'utb'al che kimajtaj che "P" XU' LAAQ' KEB'INEK kajpa' b'an pi richaljiil qiiij:

a) Ch'iich' che kik'utb'al re b'ineem ("P") che li ilib'al ajlab'al kiraqtaj pi roox ajlab'al che kik'iskan che majb'al (0), ki'ab' (2), kijab' (4), wajqiiib' (6) k'i wajxaqiiib' (8) laaq' keb'in pi waqlujuuj (16), wajxaqlujuuj (18), juk'aal (20), juk'aal ki'ab' (22), jukaal kijab' (24), juk'aal wajqiiib' (26) q'iij re riwaq iik' rii'.

b) Ch'iich' che kik'utb'al re b'ineem ("P") che li ilib'al ajlab'al kiraqtaj pi roox ajlab'al che kik'iskan che jun (1), ixeb' (3), jo'oob' (5), wuquub' (7) k'i b'elejeeb' (9) laaq' kib'in pi

wuqlujuuj (17), b'elejlujuuj (19), juk'aal ixeb' (23), juk'aal jo'oob' (25), juk'aal wuquub' (27) q'iij re riwaq iik' rii'.

Jun chalb'al rii', ewa' li yab'al k'utb'al (nik'yaj ajlab'al che kek'utun chipam li chalb'al ela' li roox ajlab'al che kik'iskan chipam li k'utb'al ajlab'al.

LUNES	MARTE S	MIERCOLES	JUEVE S	VIERNE S	SABAD O	DOMING O
15 de junio K'ot wab'neem	16 de junio Keb'in 0,2,4,6, 8	17 de junio keb'in 1,3,5,7,9	18 de junio Keb'in 0,2,4,6, 8	19 de junio keb'in 1,3,5,7,9	20 de junio Keb'in 0,2,4,6, 8	21 de junio k'ot jun laaq' b'inek
22 de junio Keb'in 0,2,4,6, 8	23 de junio keb'in 1,3,5,7,9	24 de junio Keb'in 0,2,4,6, 8	25 de junio keb'in 1,3,5,7,9	26 de junio Keb'in 0,2,4,6, 8	27 de junio keb'in 1,3,5,7,9	28 de junio k'ot jun laaq' kib'inek

Li wab'neem kan kikoj chikyan li ch'iich' kajpa' q'atam kan rijj kajpa' kirb'aj li Q'atb'al re B'ineem che k'olek. Jun wab'neem rii' laaq't kikoj chikyan li kyeej ch'iich'.

Pi juk'aal jun k'i juk'aal wajxaqib' re riwaq iik' re li jo'q'o' juk'aal junab' laaq' keb'in ch'iich' che kik'utb'al re b'ineem ("P"). Nik'yaj chek ch'iich' kikk'anan kajpa' kirb'aj chipam li Ya'b'aal Tinimetaal ROOX re jun suk'b'ineem rii'.

Rajlal wunaq che laaq' keb'eech chipam li ch'iich' kajpa' ya'mkan chipam li wujiil re b'ineem. Wa kib'anra' rajawxiik kib'anech kajpa' kirb'aj li Q'atb'al Q'ab'ililil ajlab'al 146-2020 re li Q'ab'iil re Kununeem Tinimet k'i Nimineem Wunaqiiil.

Laaq' kikoj jun wab'neem rii' chikyan ajchakiib' re Kununeem, Ajchijneel xaqara' chikyan nik'yaj chek kajpa' kirb'aj li Ya'b'aal Tinimetaal Rook k'i Riyaj re kajlujuuj q'iij re roox iik' re jo'q'o' juk'aal junab' k'i risuk'b'ineem jab'ek.

Wa kib'antaj jun wab'neem rii' kiq'at rijj kajpa' kirb'aj li Q'atb'al re B'ineem. Q'atb'al Tinimetaal Ajlab'al 273-98, wiqtiil 184 ajlab'al 3, che kirb'aj wii' jarpla' li tajneem rajawxiik kiya'ek ara' li (500.00). Xaqara', li K'amal B'eech kirb'an jun wujiil rimal kib'antaj li kirb'aj li Ya'b'aal Tinimetaal wuxu', chewa' b'anech, kiq'at rijj wa jun nemalaj k'ax wuxu' k'ax b'an che li Kununeem Tinimet.

2. WAB'NEEM RE B'INEEM PI RIQ'AB' TINIMETAAL

Li sutneem, b'ineem pi nik'yaj kijab' riq'ab' tinimetaal rii': Guatemala, Sacatepequez, El Progreso y San Marcos. Ek'an laaq't kikoj chikyan ch'iich' re nimineem Kununeem k'i Alnaqiiil Otziil, Chijneem Tinimet k'i ret tinimet, waay, kunub'al, re puwaqiiil xaqara' re

eqb'al chetaq jab'ek.

**ROOX: SUK'B'INEEM RE RIKOJIIK LI WAB'NEEM RE B'INEEM CHE
RAJAWXIIK KIB'AN PI RINEJEEL TINIMETAAL.**

B'an risuk'b'isik li nab'eey, rikab' k'i roox paraaj tziiy re nab'eey k'utb'al (1°) re li Ya'b'aal Tinimetaal **RIKAB'**. Re rikyaj q'iiy re li roo' iik' re jo'q'o' juk'aal junab', che b'an risuk'b'isik rimal li Ya'b'aal Tinimetaal re li wuqlujuuj, juk'aal kijab' k'i juk'aal julujuuj q'iiy re li roo' iik' re jo'q'o' juk'aal junab'. **"RE LI CHIJNEEM TINIMET K'I WAB'NEEM RE LI B'INEEM"** che kewa' xelkan:

"1°.) WAB'XIIK B'INEEM XU' CHEK PI JAAY. Kiwab'iix li b'ineem rimal otziil k'aslemaal chipam li pajb'al re wajxaqlujuuj pajb'al re qajq'ii k'ik'is pi jo'oob' pajb'al re saqarek re jun chek q'iiy, rajawxiik kek'ob' kan kinejeel wunaqiil pi kichan, re laaq' taj ke'elb'iik che b'ineem, xaqara' kek'amla'x b'iik wunaq pi ch'iich' re chuwach uleew. Ek'an pi li juk'aal jun k'i pi juk'aal wajxaqib' q'iiy re riwaq iik' re jun junab' rii', che kinejeel wunaq che'el kan pi kichan rinejeel qiiy, rimal riwab'xiik jun yab'iil rii'.

Jun Ya'b'aal rii', **KIMAJTAJ PI LI WAQLUJUJ Q'IIJ RE LI RIWAQ IIK' RE LI JO'Q'O' JUK'AAL JUNAB' PI JO'OOB' PAJB'AL RE SAQAREK KIK'ISKAN PI JUK'AAL B'ELEJEEB' Q'IIJ RE LI RIWAQ IIK' RE LI JO'Q'O' JUK'AAL JUNAB' PI JO'OOB' PAJB'AL RE SAQAREK, PI RINEJEEL RIJUYB'ALIL LI TINIMETAAL**, ek'an wa k'o rajawxiik kisuk'b'isik, kib'anla'.

Re laaq' kib'an b'ineem chipam li pajb'al rii' wajxaqlujuuj k'i jo'oob' pajb'al, rajawxiik keraqtaj chipam li jujon taq k'ob'neem jab'ek kajpa' kirb'aj li Ya'b'aal Tinimetaal.

RIKYAJ: RIB'ANIIK SAQB'ISINEEM RE TZ'AQATNEEM RE RIWAB'NEEM.

Rajawxiik kikoj nik'yaj rib'aniik saqb'isineem re tz'aqatneem re riwab'neem xapa' chech k'olb'al, tyentan, k'iyb'al, waqiil k'i jun chek che kirk'am riib' k'ik'in, xaqara' keraqtaj chipam nik'yaj re tinimetaal, che ya'm rikajiiik chipam li Ya'b'aal Tinimetaal.

- a) Rinejeel nimineem chikyan wunaqiil, pi taq waqiil re tinimet wuxu' ret tinimet, rajawxiik kib'awxek pi waqlujuuj pajb'al q'iiy, ek'an li nimineem re kununeem laaq' taj kikoj chikyan.
- b) Li nimineem chikyan wunaqiil, rajawxiik kikyaa' kixa'l re ki'ab' b'aran, ek'an walaaq' kikoj jun tab'aal ki xa'al ki jun kuchb'al ken li ajnimineel .
- c) Kinejeel wunaq rajawxiik kiya' kixa'l chikiwach re ki'ab' b'aran.
- d) Rajawxiik kikoj jun k'utb'al che kirb'aj wii' jarpla' wunaq laaq' ke'ek b'iik, xaqara' rajawxiik kikinimaj li ya'b'al kixa'l chikiwach, ewa' rii', re kikiil riiy li k'amal b'eey jab'ek.

ROO' NIK'YAJ CHEK YA'B'AAL.

Li waqiiil re tinimet laaq' taj kikk'an nemq'iiij, re ak'awb'al q'iiij wuxu' jun chek nemq'iiij che laq'tala' kirpetsaj k'ax chikyan kik'aslemaal.

Li ya'b'aal rii' kiya' rib'ixiik pi renejel q'axb'aal Tinimetal k'i kiya' ritzujsik che li wunaqiiil pi li jaljaq q'axb'al re tinimet xaqara' chipam li wuj Q'atal tziiij.

YAA' RIB'IXIIK K'I RIB'ANIIK

ALEJANDRO EDUARDO GIANOTTI FALLA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL

HUGO ROBERTO MONROY CASTILLO
MINISTRO DE SALUD PÚBLICA Y ASISTENCIA SOCIAL

LEYLA SUSANA LEMUS ARRIAGA
SECRETARIA GENERAL
DE LA PRESIDENCIA DE LA REPUBLICA